

Analýza dopadů zákona o zveřejňování smluv je hotova, přijatelné „minimalistické verzi“ zákona nestojí zásadní překážka v cestě

- Dopadová studie pro zákon o Registru smluv neukazuje podle expertní skupiny žádné nové dříve neřešené překážky pro jeho zavedení, nebo výhrady nového typu.
- Analýza obsahuje řadu extrémních odhadů nákladů, které jsou v rozporu jak s předchozí zkušeností a studiemi, tak mezi institucemi navzájem.
- Současná „minimalistická varianta“ návrhu lze dopracovat tak, jak to navrhuje Ministerstvo vnitra, a schválit.
- Dopracovat by se měly identifikované duplicity ve zveřejňování
- Hrozí riziko, že se koalice rozhodne ustoupit tlaku některých subjektů a znovu otevřít „katalog výjimek“ z registru.

Zákonu o zveřejňování smluv státu a obcí odpadla poslední překážka, kterou mohla být dopadová studie vypracovaná Ministerstvem vnitra. V současnosti tak existuje návrh normy, který by měl být přijatelný pro koaliční strany a vyřeší výhrady obcí a státních firem. Podle expertní skupiny Rekonstrukce státu se jedná o přijatelnou minimalistickou variantu, která je dobrým základem a má reálnou šanci na schválení ve Sněmovně tento rok. Zákonem by se měla zabývat koaliční rada v tomto nebo příštím týdnu.

Dopadová analýza k zákonu, tzv. „malá RIA“, kterou minulý týden dokončilo Ministerstvo vnitra, neidentifikovala žádnou novou zásadní překážku pro přijetí zákona. Většina námitek dotčených institucí a společností již byla buď vyřešena, nebo jde o požadavky na nové výjimky pro další subjekty, jenž lze jednoduše politicky rozhodnout. Požadavek na odstranění duplicit ve zveřejňování je legislativně technický a měl by být zpracován Ministerstvem vnitra v řádu dní.

Dopadová studie operuje také s řadou odhadů nákladovosti zavedení registru, které byly převzaté od dotazovaných subjektů a které jsou podle dosavadních zkušeností a studií přehnané a nerealistické. Například:

- Dopadová studie ukazuje naprosto nereálné odhady státem ovládaných firem. Zatímco Čepro a.s. odhaduje náklad na zveřejnění 33 až 57 Kč na smlouvu (2 zaměstnanci, 150 smluv měsíčně), jako většina firem, společnost Mero 400 až 500 Kč, a akciová společnost ČEZ, která bude ze zákona nejspíš vyjmuta, 3400 Kč na smlouvu.
- V dopadové studii se odhaduje, že se bude zveřejňovat 500 tisíc smluv měsíčně, reálné číslo je zhruba pětkrát nižší.
- Dopadová studie odhaduje nároky na obce na základě průzkumu na nereprezentativním vzorku 4 měst, obdobný vzorek je i pro městské příspěvkové organizace – jedná se přitom o nejvýznamnější skupiny z hlediska odhadovaných nákladů.
- Odhad personální náročnosti má také přílišný rozptyl. Zatímco zmíněný ČEZ odhaduje náročnost zveřejnění jedné smlouvy na 8 hodin, Ministerstvo pro místní rozvoj ale i město

Blansko budou potřebovat pouze 15 minut. Obcím, které již v současnosti smlouvy zveřejňují, trvá zveřejnění v praxi 5 až 10 minut.

- Náklady na zveřejňování smluv v centrálním registru dle našich výpočtů MV výrazně nadhodnotilo – v spolehlivějším odhadu jednotkovou metodou dochází k částce 1,5 mld. ročně, zatímco Centrum aplikované ekonomie stejnou metodou odhaduje náklady na 218 mil. Kč. Méně přesná metoda personálních nákladů dochází k obdobnému rozdílu 1,5 mld. (CAE), 4 mld. Kč (MV).

Současná verze zákona je komplexní pozměňovací návrh textu, který po volbách načetlo do Sněmovny 78 poslanců. Řeší výhrady koaličních poslanců a stran. Například:

- Nehrozí právní nejistota u státních a městských firem, které nezveřejní část smlouvy, kterou považují za obchodní tajemství. Tyto firmy mohou nezveřejněnou nebo špatně zveřejněnou smlouvu opravit, aniž by se stala neplatnou.
- Neplatnost smlouvy nezpůsobí chyby v psaní či počtech.
- I jiné subjekty mohou uveřejněnou smlouvu po její uveřejnění opravit a to bez následku neplatnosti takové smlouvy až do uplynutí tříměsíční lhůty (opravy zůstávají zaznamenány v registru smluv).
- Zákon nyní přesně vyjmenovává, na koho se povinnost vztahuje. Rekonstrukce státu považuje výčet povinných subjektů za dostatečný, i když si je vědoma sporného vynětí některých subjektů, jako jsou například veřejné vysoké školy. Povinnými subjekty nejsou ani právnické osoby založené podle jiného než českého práva, které působí převážně mimo území České republiky (tato výjimka se týká zejména některých dceřiných společností ČEZ, a.s.).
- Zveřejňovat se budou jen smlouvy nad určitou částku stanovené vládou – očekává se 50 tisíc Kč. Nebudou se zveřejňovat faktury a objednávky.
- Ze zveřejňování jsou vyňaty některé smlouvy z důvodu bezpečnosti, utajení a ohrožení konkurenceschopnosti. Například jsou vyňaty firmy kótované na burze, jako je společnost ČEZ.
- Je ošetřeno duplicitní zveřejňování na profilu zadavatele a v registru.

Výčtem výjimek jsou podle názoru pracovní skupiny pokryty všechny smlouvy, jejichž smluvní strana by mohla být ohrožena zveřejněním smlouvy ať už kvůli bezpečnostnímu riziku nebo konkurenceschopnosti společnosti. Vládním nařízením lze dále omezit okruh v registru uveřejňovaných smluv podle hodnoty předmětu smlouvy - tuto možnost však nedoporučujeme.

Více o zákoně se dozvíte na:

<http://www.rekonstrukcestatu.cz/cs/smlouvy-na-internetu>

Další informace vám rád poskytne:

Nikola Hořejš, Rekonstrukce státu, tel. 775210214

Historie rekonstrukčního zákona:

Registr smluv (pro svou elegantní jednoduchost zvaný též „Nejkrásnější zákon“) je návrh zákona, pro který se svým podpisem před volbami veřejně zavázalo hlasovat 165 poslanců. Zákon předložilo 78 poslanců Sněmovně k projednání na přelomu listopadu a prosince jako zcela první zákon po volbách. Přes takto silně vyjádřenou politickou podporu se Nejkrásnější zákon zasekl na řadu měsíců v poslaneckých výborech a jeho odhlasování je stále odkládáno. V červenci tohoto roku bylo dosaženo koaliční dohody v tom, jak má být zákon upraven, aby bylo dosaženo politického konsenzu. Zapracováním změn do textu zákona pověřil premiér Bohuslav Sobotka Ministerstvo vnitra, které ale přišlo s nefunkčním návrhem sankcí. Původní návrh zákona je postaven na principu, že ze zákona veřejné smlouvy mají být automaticky vyvěšeny na internetu. Pokud nejsou zveřejněna ani základní data smlouvy, zákon neplatí. Podobný zákon platí i na Slovensku.

O Rekonstrukci státu

Protikorupční projekt Rekonstrukce státu byl zahájen v březnu 2013 s cílem prosadit 9 klíčových zákonů pro odpovědnou politiku. Závazek zákony prosadit podpořilo před volbami písemně více než 160 současných poslanců, včetně předsedů hlavních politických stran. **Členy platformy jsou:** Oživení, Transparency International, Frank Bold, Fond Otakara Motejla, zIndex, Otevřená společnost, Brnění, Pražské fórum, Zaostřeno, Zelený kruh, Nadační fond proti korupci, Inventura demokracie, Glopolis, Good governance, Naši politici.cz, Iuridicum Remedium, ProAlt, Kohovolit.eu a Praguewatch. Činnost platformy finančně podporují desítky drobných dárců, firmy a nadace, jejichž seznam najdete na webových stránkách.



Spolufinancováno Evropskou komisí v rámci programu Prevence a boj proti trestné činnosti

Tento projekt je realizován za finanční podpory Evropské komise. Za obsah komunikace odpovídá výlučně autor. Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou obsahem této komunikace.